

Ár 2014, föstudaginn 3. október, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 48/2014**:

**M og
N ehf.
gegn
F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M og N, hér eftir nefndir sóknaraðilar, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 27. mars 2014, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 26. mars 2014. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 28. mars 2014, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 30. apríl 2014. Var bréfið sent sóknaraðilum, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 5. maí 2014, og þeim gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi, dagsettu 19. maí 2014. Varnaraðila var gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum við greinargerð sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 23. júní 2014. Athugasemdir bárust frá varnaraðila með bréfi, dagsettu 4. júlí 2014.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 3. október 2014.

II.

Málsatvik.

Þann 22. ágúst 2006 var fjármögnunarleigusamningur nr. X undirritaður milli varnaraðila sem leigusala og sóknaraðila N ehf. sem leigutaka. Hið leigða var CAT minigrafa og CAT jarðýta. Seljandi var A. Leigugrunnur var kr. 8.500.000, vsk. kr. 2.082.500, samtals kr. 10.582.500, tengt gengi JPY og CHF. Grunnleigutími var frá 10. september 2006 til 9. september 2011. Greiða skyldi mánaðarlega á grunnleigutíma kr. 77.758 tengt JPY og 79.839 tengt CHF. Tiltekið var greiðslurnar væru virðisaukaskattskyldar. Fram kom að mánaðarleg framhaldsleiga hæfist að grunnleigutíma loknum. Tiltekið var að ábyrgðarmaður væri sóknaraðili M.

Þann 3. mars 2008 var fjármögnunarleigusamningur nr. Y undirritaður milli varnaraðila sem leigusala og sóknaraðila N ehf. sem leigutaka. Hið leigða var Linde lyftari. Seljandi var B. Leigugrunnur var kr. 3.397.433, vsk. kr. 832.371, samtals kr. 4.229.804, tengt gengi JPY. Grunnleigutími var frá 10. apríl 2008 til 9. apríl 2011.

Leiga greidd við undirritun var kr. 500.000 og síðan mánaðarlega kr. 85.691. Tiltekið var að greiðslurnar væru virðisaukaskattskyldar. Fram kom að loknum grunnleigutíma hæfist mánaðarleg framhaldsleiga, kr. 7.141 tengd JPY.

Þann 18. nóvember 2011 sendi sóknaraðili M fyrir hönd sóknaraðila N tölvupóst til varnaraðila vegna greiðsluraðabreytingar á fjármögnunarleigusamningi N ehf. við varnaraðila nr. X, dags. 3. maí 2010. Töldu sóknaraðilar að með greiðsluraðabreytingunni væri verið að breyta grunnmynt samningsins en það hefði ekki staðið til. Skoraði sóknaraðili á varnaraðila að leggja fram endurreikning samningsins, sem byggja myndi á niðurstöðu Hæstaréttar í dómi frá 16. september 2010. Varnaraðili svaraði samdægurs og sagði að um breytingu á skjölum væri að ræða.

Þann 20. júní 2011 sendi sóknaraðili M fyrir hönd sóknaraðila N tölvupóst til varnaraðila þar sem hann kvað samninga nr. Y og X uppgreidda og um það bil tvær milljónir umfram það. Óskaði hann eftir því að varnaraðili gæfi út afsal vegna tækjanna og endurgreiddi það sem ofgreitt hefði verið.

Sóknaraðilar skutu málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 26. mars 2014. Á kvörtunareyðublaði sóknaraðila til nefndarinnar var sóknaraðili M tilgreindur sem sá aðili sem bæri fram kvörtun, en málskostsgjald var greitt í samræmi við það að lögaðili bæri fram kvörtunina. Var varnaraðila tilkynnt það með tölvupósti nefndarinnar, dags. 23. júní 2014 og honum gefinn kostur á að koma á framfæri viðbótarathugasemdum.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðilar krefjast þess að varnaraðili gangi frá uppgjöri á samningum nr. X og Y á sanngjarnan hátt.

Sóknaraðilar vísa til þess að varnaraðili hafi ekki viljað viðurkenna þá lánasamninga sem fyrirtækið hafi sjálft samið í upphafi viðskiptanna, þar sem öll lánskjör séu tilgreind. Varnaraðili þykist vera vélaleiga þegar það henti honum. Sóknaraðilar telja umrædda samninga vera skýr dæmi um lán tengd gengi.

Sóknaraðilar vísa til þess að sóknaraðili N hafi áður verið með samninga nr. Z og Þ 807595 og 121065 og frá þeim hafi verið gengið á eðlilegan hátt með greiðslu á lokagjaldi og hafi afsal verið gefið út í framhaldi af því. Það hafi ekki hvarflað að sóknaraðilum að varnaraðili myndi neita að ganga frá núverandi samningum á sama hátt. Alltaf hafi verið staðið í skilum og samningarnir hafi verið eins útfærðir og þeir gömlu.

Sóknaraðilar benda á að varnaraðila hafi verið greiddar kr. 20.650.476 sem sé allt of mikið miðað við það sem samið hafi verið um. Samt heimti varnaraðili meira og vilji fá tækin sem séu um kr. 12.000.000 virði að viðbættum virðisaukaskatti og kr. 14.361.493 að auki, sem þeir kalli gjaldfallið á riftunardegi. Komist varnaraðili upp með þetta með hjálp dómstóla þá blasi ekkert annað en gjaldþrot við sóknaraðila N og sóknaraðila M þar sem hann sé ábyrgðarmaður og hafi engar tekjur nema þær sem hann fái frá Tryggingarstofnun.

Sóknaraðilar telja að ekkert samnings samband hefði komist á nema vegna blekkinga varnaraðila. Hafi varnaraðili ítrekað auglýst lán til þriggja og sex ára þannig að varnaraðili væri skráður eigandi tækjanna á meðan á lánstíma stæði. Hafi sóknaraðili N fengið lán til þriggja ára og hafi að þeim tíma liðnum óskað eftir

uppgjöri. Varnaraðili hafi ítrekað neitað að standa við samningana og hafi neytt sóknaraðila til að framlengja þá.

Sóknaraðilar kveða ítarupplýsingar hafa legið fyrir nokkrum dögum áður en skrifað hafi verið undir eftir pressu frá varnaraðila. Þar hafi komið fram öll lánskjöri og lokafrágangur samnings en varnaraðili hafi sleppt því að setja í samningana allt sem staðið hafi í ítarupplýsingum um lokauppgjör, sem hafi verið aðalgrundvöllurinn fyrir viðskiptunum. Sé þetta stór hluti af blekkingunni sem virðist hafa verið skipulögð frá upphafi. Sóknaraðilar telja að um auðgunarbrot sé að ræða sem varði við 247., 248. og 249. gr. almennra hegningarlaga og kannski fleiri ákvæði.

Sóknaraðilar kveðast óska álits nefndarinnar á orðunum kaupleiga, fjármögnunarleiga og endurfjármögnun, þ.e. hvort ekki sé um að ræða þrjú orð yfir sama hlutinn.

Í seinni athugasemdum sóknaraðila kveðst sóknaraðili M biðjast velvirðingar á því að hafa gleymt að skrifa f.h. N ehf. á beiðni til úrskurðarnefndar í byrjun.

Sóknaraðilar benda á að í athugasemdum varnaraðila sé röng kennitala við nafn hans, kennitala sem tilheyri allt öðrum manni. Það verði að telja undarlegt en tilgangurinn sé þó augljós, að blekkja nefndina til að hafna beiðninni.

Sóknaraðili M óskar eftir því að á grundvelli þess að hann sé ekki löglærður þá vilji hann óska þess að fá að bæta N ehf. við kvörtunina. Þá sé rétt að benda á að þetta hafi engan áhrif á málatilbúnaðinn, engum nýjum kröfum sé bætt við þótt nýr og réttari aðili bætist við. Ekki verði heldur séð að það þjóni hagsmunum varnaraðila að standa gegn þeirri ósk, enda myndi hann annars senda inn nýja kvörtun þar sem þetta hefði verið leiðrétt. Það yrði því aðeins til óhagræðis fyrir alla aðila. Þá liggja fyrir að sóknaraðili M komi fram fyrir hönd N ehf., enda sé hann eigandi og framkvæmdastóri.

Sóknaraðilar benda á að varnaraðili beri fyrir sig aðildarskort sóknaraðila. Sóknaraðili M hafi lögvarða hagsmuni af því að fá fjallað um kröfuna enda sé hann ábyrgðarmaður fyrir láninu. Það hafi því bein áhrif á hagsmuni hans að fjallað verði um kröfu hans, enda blasí ekkert annað en persónulegt gjaldþrot við fari svo að varnaraðili nái fram fullnustu krafna sinna.

Sóknaraðilar vísa til þess að fyrir liggja að varnaraðili hafi hafnað því að hlusta á rök þeirra. Hafi þeir fengið staðfestingu á því að varnaraðili sé að hefjast handa um innsetningargerð.

Sóknaraðilar telja að krafa þeirra sé nægilega ljós og rökstudd þannig að ljóst sé að bæði úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki og varnaraðila sé ljóst hvert inntak kvörtunarinnar sé.

Sóknaraðilar minna á að kvörtunin sé lögð fram af agnarsmáum og fjárvana aðila sem eigi við ofurefli að etja gegn stóru fjármálafyrirtæki sem sé við það að setja sóknaraðila í gjaldþrot.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá. Til vara krefst varnaraðili þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Til stuðnings aðalkröfu sinni vísar varnaraðili til a-liðar 2. mgr. 3. gr., 5. gr. og b. og e-liða 6. gr., sbr. 7. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Varnaraðili byggir kröfu sína í fyrsta lagi á aðildarskorti en ekkert samningssamband sé á milli sóknaraðila M og varnaraðila í máli þessu. Sóknaraðili M sé einstaklingur en gögn málsins bendi til þess að kvörtun hans beinist að samningssambandi milli varnaraðila og fyrirtækisins N ehf. Af kvörtuninni verði ekki ráðið að sóknaraðili komi fram í umboði þessa tiltekna fyrirtækis heldur virðist hún sett fram í nafni sóknaraðila M og kennitölu hans. Samkvæmt a-lið 2. mgr. 3. gr. samþykktar nefndarinnar tekur nefndin til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreiningu á milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis annars vegar og viðskiptamanns hins vegar, enda sé samningssamband milli aðila. Þar sem ekkert slíkt samband sé á milli varnaraðila og sóknaraðila M hvað mál þetta varði að öðru leyti en því að sóknaraðili M sé ábyrgðarmaður fyrir hluta viðskipta milli varnaraðila og fyrrgreinds fyrirtækis þá beri þegar af þeirri ástæðu að vísa málinu frá.

Í öðru lagi byggir varnaraðili á því að hvorki sóknaraðili M né umrætt fyrirtæki hafi beint kröfu að varnaraðila. Sé það skýrt skilyrði fyrir meðferð úrskurðarnefndarinnar að fjármálafyrirtæki hafi áður hafnað kröfu viðskiptamanns eða ekki hafi tekist að leysa málið með sátt innan fjögurra vikna frá því að viðskiptamaður lagði málið fyrir fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. samþykktar nefndarinnar. Hér liggja engar slíkar niðurstöður fyrir enda hafi varnaraðili fyrst heyrt af málinu með bréfi nefndarinnar, dags. 27. mars 2014, þar sem varnaraðila hafi verið tilkynnt um kvörtunina. Með gögnum málsins fylgi tölvupóstur sem sendur hafi verið fyrir hönd N ehf., dags. 20. júní 2011, þar sem hann óski eftir að varnaraðili gefi út afsal vegna tækja og endurgreiði meintar ofgreiðslur. Kvörtun sóknaraðila sé í engu samræmi við umræddan tölvupóst og geti hann því ekki talist grundvöllur hennar.

Varnaraðili vísar í þriðja lagi til þess að kvörtun sóknaraðila sé afar óljós og örökstudd og kvörtunin í heild afar illa upplýst. Krafa sóknaraðila sé á þá leið að varnaraðili gangi frá uppgjöri á samningum á sanngjarnan hátt. Vísi sóknaraðilar til fylgiskjala nr. 1 og 2 í þessum efnum sem séu yfirlit tveggja fjármögnunarleigusamninga við félagið N ehf. Samningarnir sjálfir hafi ekki verið lagðir fram. Krafa sóknaraðila sé ekki rökstudd frekar né tilgreint á hvaða forsendum hún sé lögð fram. Kvörtun sóknaraðila sé á þá leið að varnaraðili hafi ekki viljað viðurkenna ónefndan lánssamning sem hann hafi samkvæmt sóknaraðila samið sjálfur í upphafi ónefndra viðskipta. Þá virðist sem sóknaraðilar séu í raun að óska eftir því við úrskurðarnefndina að hún gefi álit sitt á samningsuppköstum sem fylgi þó ekki kvörtuninni og orðunum kaupleiga, fjármögnunarleiga og endurfjármögnun sem sóknaraðilar vilji meina að séu þrjú orð um sama hlutinn. Það sé því alveg ljóst að kvörtun sóknaraðila uppfylli engan veginn lágmarkskröfur um skýrleika máls skv. e-lið 6. gr. fyrrgreindra samþykktar og falli enn síður undir starfssvið nefndarinnar, sbr. 3. gr. og b-lið 6. gr. samþykktanna.

Verði ekki fallist á aðalkröfu varnaraðila krefst varnaraðili þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili vísar til þess að þar sem það sé mat hans að sóknaraðila M skorti aðild til að leggja fram kvörtun á grundvelli gagna sem varði viðskipti á milli varnaraðila og þriðja aðila þá telji varnaraðili sér ekki fært að gera grein fyrir málsástæðum varakröfu sinnar að svo stöddu, m.a. í ljósi þagnarskylduákvæðis 58. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Telji úrskurðarnefndin hins vegar af einverjum ástæðum að ekki beri að fallast á aðalkröfu varnaraðila um frávisun og sjái þannig ástæðu til að taka málið til meðferðar óskar varnaraðili eftir því að fá að skila viðbótargreinargerð þar sem gerð verði grein fyrir málsástæðum til stuðnings varakröfunni.

Varnaraðili telur ómögulegt að taka til varna á grundvelli þeirra takmörkuðu upplýsinga og gagna sem fyrir liggja í málinu. Sé lágmark að forsendur kröfugerðar og þau gögn sem viðskiptasamband aðila grundvallist á liggja fyrir í málinu og sé því gerð krafa um að úr þeim annmörkum verði bætt og varnaraðila gefinn kostur á að koma að athugasemdum sínum í kjölfarið.

Varnaraðili vísar til þess hvað kröfur sóknaraðila um álit úrskurðarnefndarinnar á samningsuppköstum og orðunum kaupleiga, fjármögnunarleiga og endurfjármögnun varði sé sem fyrr segi alveg ljóst að slíkar álitsgjafir falli ekki undir starfssvið nefndarinnar. Telji hins vegar úrskurðarnefndin þessar kröfur falla undir starfssvið nefndarinnar þá sé í fyrsta lagi á það bent að engin samningsuppköst liggja fyrir í gögnum málsins og því ómögulegt fyrir nefndina að gefa álit á þeim og fyrir varnaraðila að koma að athugasemdum vegna þeirra. Yfirlitsblöð yfir tiltekna samninga sem fylgi kvörtun sóknaraðila séu ekki samningsuppköst. Þá geti orðin kaupleiga, fjármögnunarleiga og endurfjármögnun á engan hátt talist til samheita. Í því sambandi megi benda á að fjármögnunarleiga sé skilgreind á þann hátt að um sé að ræða leigusamning þar sem svo til öll áhætta og ávinningur sem fylgi eignarhaldi á eign sé yfirfærð og að eignarréttur ýmist færist eða færist ekki á milli aðila að lokum. Eitt af því sem aðgreini kaupleigusamninga frá fjármögnunarleigusamningum sé að í kaupleigusamningum verði leigutaki að jafnaði sjálfkrafa eigandi hins leigða í lok leigutímans án sérstakrar greiðslu eða frekari samninga. Ennfremur megi benda á að bókhalds- og skattaleg meðferð þessara leigusamningsforma séu með ólíkum hætti. Endurfjármögnun sé svo gjarnan úrræði þeirra sem hafi lent í greiðsluferfiðleikum vegna fjármögnunar og/eða vilji leita hagstæðari kjara með öðrum leiðum, til dæmis í formi nýrrar lántöku eða sölu á eign og endurleigu hennar. Komi fjármögnunarleigu- og kaupleigusamningar þá hugsanlega til skoðunar í þeim tilgangi.

Varnaraðili bendir á að varði krafa sóknaraðila að einhverju leyti fjármögnunarleigusamningsform varnaraðila þá liggja nú fyrir þrjú fordæmi Hæstaréttar Íslands þar sem fram hafi komið að ákvæði fjármögnunarleigusamninga varnaraðila séu skýr og eigi eingöngu við um leigusamninga. Í umræddum málum komi jafnframt fram að ákvæði VI. kafla laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu eigi ekki við um þá samninga og að varnaraðila hafi verið heimilt að semja svo um við viðskiptamenn sína að leigugreiðslur tækju mið af gengi erlendra gjaldmiðla. Vísist í þessu sambandi til dóma Hæstaréttar í málum nr. 652/2011, 638/2013 og 717/2013.

Varnaraðila var gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum við athugasemdir sóknaraðila.

Varnaraðili bendir á hvað athugasemdir sóknaraðila um meinta blekkingu varnaraðila í þeim tilgangi að fá nefndina til að hafna beiðni sóknaraðila, að tilgreining á rangri kennitölu forsvarsmanns sóknaraðila hafi einfaldlega verið misritun af hálfu varnaraðila og sé beðist velvirðingar á því. Varnaraðili hafi engan hug á að blekkja nefndina til tiltekinna verka heldur hafi varnaraðili það eingöngu að augnamiði að gæta þess að fara að lögum um persónuvernd og starfshætti fjármálafyrirtækja áður en hann færi að tjá sig eða láta af hendi skjöl um viðskiptavini sína.

Verði ekki fallist á aðalkröfu varnaraðila um frávísun krefst varnaraðili þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað. Bendir varnaraðili á að sóknaraðilar geri kröfu um að varnaraðili gangi frá uppgjöri á fjármögnunarleigusamningum nr. X og Y

á sanngjarnan hátt. Kvörtun sína byggir sóknaraðilar á því að varnaraðili hafi ekki viljað viðurkenna lánsamning og þykist vera vélaleiga þegar það henti. Sóknaraðilar virðist því byggja mál sitt á því að fjármögnunarleigusamningar aðila séu lánsamningar en ekki leigusamningar.

Varnaraðili bendir á að fyrir liggja fjölmörg fordæmi Hæstaréttar Íslands þar sem fjallað hafi verið um sambærilega samninga og mál þetta snúist um. Í umræddum málum hafi Hæstiréttur ætíð komist að sömu niðurstöðu, að fjármögnunarleigusamningsform varnaraðila sé leigusamningur eins og heiti þeirra, form og efni bendi til. Vísist í þessu sambandi til dóma Hæstaréttar í málum nr. 652/2011, 638/2013 og 717/2013. Einnig megi benda á dóma Hæstaréttar í málum nr. 315/2010, 37/2013, 459/2013, 460/2013, 672/2013, 177/2014, 205/2014, 246/2014 og 373/2014.

Varnaraðili vísar til þess að fjármögnunarleigusamningarnir sem um sé deilt í þessu máli hafi öll einkenni fjármögnunarleigusamninga, m.a. hvað varði form, hugtakanotkun og efnislegt innihald. Hið umþrætta samningsform aðila uppfylli öll skilyrði fyrir því að teljast leigusamningur skv. alþjóðlegum reikningsskilastaðli IAS 17, sem lagagildi hafi hér á landi. Vísar varnaraðili til 4. gr. staðalsins.

Varnaraðili byggir á því að fjölmörg atriði staðalsins sýni fram á það ótvírætt að fjármögnunarleigusamningur varnaraðila sé leigusamningur en ekki lánsamningur. Bendir varnaraðili á að hann hafi í tengslum við rekstur Hæstaréttarmáls nr. 652/2011 látið nokkrar af stærstu endurskoðunarstofum landsins vinna álit fyrir sig um það hvort fjármögnunarleigusamningsform varnaraðila, sem legið hafi til grundvallar í því máli, gæti talist vera fjármögnunarleigusamningur í samræmi við IAS 17. Álit allra endurskoðunarfyrirtækjanna hafi verið á þá leið að fjármögnunarleigusamningsform varnaraðila félli undir staðalinn um leigusamninga og væri þannig leigusamningur.

Varnaraðili vísar til þess að leigusamningur sé gagnkvæmur samningur, þar sem annar aðilinn, leigusali, heimili gagnaðilanum, leigutaka, tiltekin afnot af leigumun gegn greiðslu endurgjalds sem kallist leiga eða leigugjald. Um sé að ræða gagnkvæman samning þar sem báðir samningsaðilar eigi rétt og beri skyldur. Lánsamningur sé það kallað þegar lánveitandi veiti eða lofi að veita lántaka lán í formi greiðslufrests eða svipaðrar fjárhagslegrar fyrirgreiðslu og lántaki lofi að greiða lánið til baka skv. ákvæðum lánsamningsins.

Varnaraðili vísar til þess að af mismunandi skilgreiningum á leigusamningum og lánsamningum hér að framan megi ráða að hinir umþrættu fjármögnunarleigusamningar aðila séu leigusamningar en ekki lánsamningar. Eftirfarandi atriði megi einnig nefna í því sambandi.

Varnaraðili vísar til þess að heiti samninganna sé „fjármögnunarleigusamningur“. Í gegnum alla samningana sé miðað við „leigusala“ og „leigutaka“. Í þessu sambandi megi m.a. nefna að sóknaraðilar skrifi undir samningana í reit sem auðkenndur sé með heitinu „leigutaki“. Orðanotkun í samningunum bendi eindregið til að um sé að ræða leigusamninga. Sem dæmi um þetta megi nefna að gerð sé grein fyrir leigumun sem hinu leigða í 1. gr. samninganna og leigugrunni í 2. gr. samninganna. Í 4. gr. sé fjallað um grunnleigutíma og í 5. gr. sé fjallað um greiðslutilhögun leigu. Í 6. gr. samninganna sé gerð grein fyrir grunnleigutíma og framhaldsleigu. Á bakhlið samninganna sé sama orðnotkun og á framhlið og þannig ávallt gengið út frá því að um leigusamninga sé að ræða.

Varnaraðili bendir á að virðisaukaskattur leggist ofan á einstakar leigugreiðslur fjármögnunarleigusamninga en slíkt tíðkist aldrei í lánsamningum.

Skattyfirvöld geri til dæmis skýran greinarmun á meðhöndlun virðisaukaskatts í kaupleigusamningum annars vegar og fjármögnunarleigusamningum hins vegar. Varnaraðili hafi greitt virðisaukaskatt af kaupverðinu í upphafi til seljanda og hafi gengið út frá því að innheimta virðisaukaskattinn til baka í gegnum leigugreiðslur út grunnleigutímamann. Gangi það ekki eftir sé það breyting á þeim forsendum sem gengið hafi verið út frá við samningsgerðina en aðilar hafi verið sammála um að þar sem um leigusamninga væri að ræða skyldi greiða virðisaukaskatt af leigugreiðslum. Til viðbótar við þær virðisaukaskattsgreiðslur sem hér hafi verið lýst megi nefna að sóknaraðili N hafi innskattað virðisaukaskatt af leigugreiðslum í bókhaldi sínu. Allar þær virðisaukaskattsgreiðslur sem hér hafi verið lýst miðist við þann gagnkvæma skilning aðila að um leigusamninga hafi verið að ræða.

Varnaraðili bendir á að þegar leiga sé innheimt séu gjarnan sendir út „reikningar fyrir leigu“ og sé það sá háttur sem varnaraðili hafi haft á. Slíkt eigi ekki við þegar um lán sé að ræða. Á leigureikningum varnaraðila komi m.a. skýrt fram að við leiguna bætist virðisaukaskattur en sama eigi ekki við um lán eins og áður hafi komið fram.

Varnaraðili vísar til þess að eignarréttur haldist hjá leigusala fjármögnunarleigusamnings allan grunnleigutímamann og á framhaldsleigutímabilinu og sé því ekki um lánsamning að ræða. Auk þess hafi leigusali sem eigandi hins leigða þær heimildir sem teljist til grunneignarréttar eins og að geta selt eða veðsett eignarrétt sinn. Þessi atriði bendi til þess að um leigusamninga sé að ræða en ekki lánsamninga.

Varnaraðili byggir á því að löggjafinn líti á eignaleigu sem leigustarfsemi en ekki lánastarfsemi, sbr. 3. tölul. 1. mgr. 3. gr. laga nr. 161/2002. Í 1 mgr. 20. gr. sömu laga komi skýrt fram að löggjafinn líti ekki á fjármögnunarleigu sem útlánastarfsemi. Í 1. mgr. 20. gr. sé fjallað um ýmsar tegundir af starfsemi viðskiptabanka og sparisjóða. Í 2. tölul. séu taldir upp þættir sem falli undir útlánastarfsemi og sé fjármögnunarleiga ekki talin þar á meðal. Í 3. tölul. sé fjármögnunarleiga hins vegar tilgreind sérstaklega sem ein tegund af starfsemi viðskiptabanka og sparisjóða sem sýni að löggjafinn telji fjármögnunarleigustarfsemi ekki vera lánastarfsemi.

Varnaraðili byggir á því að af framangreindri upptalningu leiði að um leigusamninga sé að ræða en ekki lánsamninga. Beri þegar af þeim ástæðum að hafna kröfum sóknaraðila.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðilar geri þá kröfu að varnaraðili gangi frá uppgjöri á samningunum á sanngjarnan hátt. Skilgreining á hugtakinu sanngjarnt sé afstæð og því ekki fyllilega ljóst hvað sóknaraðilar eigi við með kröfu sinni. Um framkvæmd samninganna og útreikninga á leigu hafi verið farið í öllu eftir samningsskilmálum aðila. Við gerð fjármögnunarleigusamninganna hafi báðum aðilum verið það ljóst að gengisáhrif fylgdu því að hafa samningana gengistryggða fjármögnunarleigusamninga.

Varnaraðili kveður það hafa verið forsendu af sinni hálfu að þar sem um gengistryggða samninga hafi verið að ræða, að þá skyldu endurgreiðslur bundnar gengi á þeim erlendu myntum sem sóknaraðili N hafi valið og að við ákvörðun leigugreiðslna skyldi taka mið af LIBOR vöxtum með nánar tilgreindu álagi. Byggi greiðslutilhögun samninganna á því að við lok grunnleigutímans hafi varnaraðili fengið í sinn hlut upphaflegt kaupverð leigumuna, auk vaxta og kostnaðar sem varnaraðili hafi þurft að greiða á leigutímanum vegna eigin fjármögnunar á leiguandlaginu hjá erlendum fjármögnunaraðilum sínum. Sóknaraðilum hafi mátt vera þessi forsenda ljós. Gengisviðmiðunin hafi haft úrslitaáhrif á samninga aðila um

vaxtaviðmiðun. Sjáist það vel á þeirri staðreynd að mun hærri vaxtaviðmiðun hafi ávallt verið hjá varnaraðila á þeim samningum sem ekki séu með gengisviðmið. Sóknaraðilar hafi þekkt forsenduna hvað varði gengistrygginguna og hafi vitað að hún hafi verið ákvörðunarástæða fyrir vaxtaviðmiði samninganna. Verði að telja að góður og gegn lántaki hafi fyllilega gert sér grein fyrir því að gengistrygging fjármögnunarleigusamninganna væri forsenda þeirrar vaxtaviðmiðunar sem í boði hafi verið.

Varnaraðili telur að rétt og sanngjarnt sé við framkvæmd samninganna að tekið sé mið af umsömdum samningsskilmálum þeirra og beri því að hafna kröfum sóknaraðila.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að uppgjöri á fjármögnunarleigusamningum sóknaraðila N ehf. nr. X og Y.

Sóknaraðilar krefjast þess að varnaraðili gangi frá uppgjöri á samningum nr. X og Y á sanngjarnan hátt. Þá óska sóknaraðilar eftir úrskurði nefndarinnar um samningsuppköst nr. X og Y og álits nefndarinnar á orðunum kaupleiga, fjármögnunarleiga og endurfjármögnun.

Í 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki er fjallað um þau mál sem nefndin fjallar ekki um. Samkvæmt b-lið 6. gr. samþykktanna fjallar nefndin ekki um kröfu viðskiptamanns sem ekki verður metin til fjár. Samkvæmt e-lið 6. gr. samþykktanna fjallar nefndin ekki um þau mál sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau eru ekki tæk til úrskurðar.

Krafa sóknaraðila um að varnaraðili gangi frá uppgjöri á samningum nr. X og Y á sanngjarnan hátt er verulega óljós. Verður af rökstuðningi fyrir kröfunni ekki fyllilega ráðið hvort sóknaraðilar telji sig hafa ofgreitt af samningnum miðað við upphaflega greiðsluáætlun, áliti að um gengistryggðan lánsamning sé að ræða eða óski eftir því að afsal verði gefið út vegna þeirra tækja sem samningarnir lúta að. Sóknaraðilar hafa í samskiptum við varnaraðila enda bæði gert kröfu um endurreikning í samræmi við dóm Hæstaréttar í máli nr. 471/2010, sbr. tölvupóst, dags. 18. nóvember 2010 og krafist endurgreiðslu ofgreiðslu og afsals vegna tækja þeirra sem samningarnir lúta að, sbr. tölvupóst, dags. 20. júní 2011. Sóknaraðilar gera þó ekki tilraun til að sýna fram á að um gengistryggðan lánsamning sé að ræða, að ofgreitt hafi verið af samningunum eða að skilyrði þess að gefa út afsal fyrir tækjum þeim sem samningarnir lúta að sé fyrir hendi. Af kröfugerð sóknaraðila í máli þessu og rökstuðningi hennar verður ekki ráðið hver grundvöllur málsins sé. Í ljósi alls framangreinds verður ekki hjá því komist að vísa kröfum sóknaraðila um að varnaraðili gangi frá uppgjöri á samningum nr. X og Y á sanngjarnan hátt frá, með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Krafa sóknaraðila um úrskurð nefndarinnar um samningsuppköst nr. X og Y er óskýr. Af henni verður ekki ráðið hvers sóknaraðilar krefjist í tengslum við samningsuppköst nr. X og Y og hvort um ræðir sömu kröfu og að framan er fjallað. Krafa þessi virðist í öllu falli ekki verða metin til fjár. Krafan virðist að auki órökstudd. Verður því ekki hjá því komist að vísa umræddri kröfu frá með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Krafa sóknaraðila um álit nefndarinnar á orðunum kaupleiga, fjármögnunarleiga og endurfjármögnun er ekki fjárkrafa og verður ekki metin til fjár eins og hún er fram sett. Í ljósi þess verður umræddri kröfu vísað frá á grundvelli b-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Öllum kröfum sóknaraðila, M og N ehf., á hendur varnaraðila, F, er vísað frá.

Reykjavík, 3. október 2014.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Oddur Ólason